

Nazwa dokumentu: opisu założeń projektu informatycznego (dalej OZPI) „Zintegrowany Obszar Raportowania i Zarządzania ARiMR (ZORZA)” – wnioskodawca: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, beneficjent: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Lp.	Organ wnoszący uwagi	Jednostka redakcyjna, do której wnoszone są uwagi	Treść uwagi	Propozycja zmian zapisu	Odniesienie do uwagi
1	Prezes UODO	pkt 1. „Powody podjęcia projektu” w ppkt 1. „Identyfikacja problemu i potrzeb” OZPI	Planowany projekt informatyczny wiąże się z zarządzaniem danymi. Z treści opisu można wywnioskować, że działania planowanego projektu informatycznego będą wiązać się z przetwarzaniem danych osobowych np. dotyczących użytkowników korzystających z dotychczas funkcjonujących systemów teleinformatycznych, które w założeniu mają zasilać nowy system ZORZA. Tytułem przykładu w pkt 7 „Architektura” ppkt 7.1. „Widok kooperacji aplikacji” w tabeli zawierającej Listę systemów wykorzystywanych w projekcie OZPI wiersz oznaczony: - l.p. 13 dotyczący funkcjonującego Portalu Rolnika w opisie systemu pojawia się informacje takie jak np.: „główne funkcjonalności systemu to zarządzanie tożsamością i dostępem użytkowników”, „komunikacja – powiadomienia e-mail, SMS, Push”; - l.p. 18 w odniesieniu do istniejącego aktualnie Rejestru Podmiotów Wykluczonych (RPW), do którego dostęp mają pracownicy ARiMR w opisie systemu wskazuje się na to, że wyszukiwanie podmiotów w rejestrze odbywa się za pośrednictwem: nr identyfikacyjnego producenta, nr PESEL, nr REGON.		

			Rekomendowanym jest, aby projektodawca: - na jak najwcześniejszym etapie dokonał faktycznej i dogłębnej analizy tego jakie kategorie danych osobowych, w jakim zakresie będą przetwarzane; - określił podstawy prawne, na których to przetwarzanie będzie oparte, - określił „cykl życia” danych osobowych jakie mają być przetwarzane przy wykorzystaniu przedmiotowego projektu (od momentu ich pozyskania do ich usunięcia), - określił role i obowiązki (w tym też te z obszaru ochrony danych osobowych) poszczególnych podmiotów, które będą miały realny dostęp do danych znajdujących się w projektowanym rozwiązaniu (np. będą mogły wprowadzać/modyfikować /usuwać/ przeglądać znajdujące się w niej informacje, w tym dane osobowe). Przedmiotowy projekt informatyczny powinien zapewniać zachowanie poufności, integralności, kompletności oraz dostępności danych osobowych, które będą w nim przetwarzane.		
2	Prezes UODO	pkt 3. „Kamienie milowe” OZPI	Takie planowane przez projektodawcę działanie należy ocenić pozytywnie. Wspominany inicjalny test prywatności powinien obejmować ocenę skutków dla ochrony danych osobowych (art. 35 rozporządzenia 2016/679). Dzięki jej przeprowadzeniu możliwym będzie: zidentyfikowanie realnych ryzyk dla praw i wolności podmiotów danych wynikających z planowanego wdrożenia przedmiotowego projektu informatycznego. Jednocześnie pozwoli ona także na wypracowanie konkretnych rozwiązań techniczno-organizacyjnych, które		

			przyczynią się do minimalizacji zagrożeń jakie płyną z uprzednio zmapowanych ryzyk. W ramach wspomnianego testu powinna zostać także przeprowadzona analiza i przegląd ukierunkowany na ustalenie czy pośród danych osobowych przetwarzanych w związku z realizacją projektu informatycznego znajdują się dane osobowe szczególnej kategorii (np. dane o niepełnosprawności, jakie mogą pojawić się w związku z realizacją projektów unijnych), które podlegają szczególnej ochronie.		
3	Prezes UODO	pkt 2 „Efekty projektu” ppkt 2.1. „Cele i korzyści wynikające z projektu” OZPI tabela Cel – 1, korzyści w związku z zapewnieniem mechanizmów zaawansowanej analityki predykcyjnej AI oraz uczenia maszynowego. W tym samym punkcie w ppkt 2.2. „Udostępnione e-usługi OZPI” w tabeli w l.p. 4 oraz w związku z pkt 7	Cel wykorzystania AI został wskazany przez projektodawcę, ale: - nie jest do końca jasnym, czy wsparcie AI ma służyć użytkownikom projektu informatycznego, a w konsekwencji czy planowana do wykorzystania sztuczna inteligencja będzie w jakimkolwiek stopniu przetwarzała ich dane osobowe, a jeśli tak to w jakim zakresie, - wnioskodawca musi zadbać o doprecyzowanie kwestii planowanego wykorzystania wsparcia AI i jego ewentualnego wpływu na przetwarzanie danych osobowych. W tym celu powinien on – przy uwzględnieniu zasad przetwarzania danych osobowych, a zwłaszcza zasady zgodności z prawem, przejrzystości oraz rozliczalności (art. 5 rozporządzenia 2016/679) – w toku planowanego testu prywatności (o którym wspomina się w pkt. 3 „Kamienie milowe” drugi wiersz OZPI) pamiętać o konieczności uwzględnienia ochrony danych w fazie projektowania oraz domyślnej ochroną danych art. 25 rozporządzenia 2016/679). Stosownie nowoczesnych technologii (planowane wsparcie AI) i związane z tym przetwarzanie danych		

		„Architektura” ppkt 7.1. Lista systemów wykorzystywanych w projekcie OZPI w tabeli w l.p. 1 oraz l.p. 13	osobowych wymaga przeprowadzania testu prywatności, w tym uwzględnienia ochrony danych zarówno w toku projektowania jak i wykonywania przedmiotowego projektu (art. 35 rozporządzenia 2016/679). Niezależnie od powyższego niezbędna będzie przypuszczalnie również osobna analiza pod względem zgodności planowanych operacji przetwarzania z Aktem w sprawie sztucznej inteligencji (AI Act). W związku z planowanym wykorzystaniem wsparcia AI zalecanym jest także wzięcie przez projektodawcę pod rozwagę opinię Europejskiej Rady Ochrony Danych (EROD) 28/2024 w sprawie wykorzystania danych osobowych do opracowywania i wdrażania modeli sztucznej inteligencji . Określono w niej kryteria pozwalające ustalić kiedy i w jaki sposób modele sztucznej inteligencji można uznać za realnie anonimowe oraz jakie metody uniemożliwiające identyfikację osób fizycznych można zastosować, aby zapewnić anonimowość. Zaznaczyć należy, że odpowiednie środki techniczne i organizacyjne powinny uniemożliwić stosowanie sztucznej inteligencji w celu niedozwolonego profilowania i zautomatyzowanego podejmowania decyzji (art. 22 ust. 1 rozporządzenia 2016/679). Ważnym jest, aby użytkownicy korzystający z AI byli we właściwy sposób informowani o sposobie jej funkcjonowania. Pozwoli to administratorowi danych na realizację zasad przetwarzania danych osobowych zwłaszcza zasady: rozliczalności, rzetelności i przejrzystości.		
4	Prezes UODO	pkt 4 „Koszty” ppkt. 4.2. „Wykaz	Na aprobatę zasługuje uwzględnienie przez projektodawców w pkt 4 „Koszty” ppkt. 4.2.		

		poszczególnych pozycji kosztowych” OZPI nazwa pozycji kosztowej „Bezpieczeństwo”	„Wykaz poszczególnych pozycji kosztowych” OZPI nazwa pozycji kosztowej „Bezpieczeństwo” uzasadnienie tej pozycji, w tym kosztów audytów bezpieczeństwa, analizy statystycznej kodu, testów podatności systemu, badania zgodności systemu z obowiązującymi przepisami prawa, zakupu specjalistycznej infrastruktury i oprogramowania dedykowanych wyłącznie poprawie bezpieczeństwa przetwarzanych informacji. Problematyka bezpieczeństwa, w tym wspomniane testy są w kontekście art. 32 ¹ rozporządzenia 2016/679 – istotnym elementem planowanego projektu informatycznego. Zauważyć jednocześnie należy, że raporty z testów penetracyjnych, czy ocena zabezpieczeń IT nie są jedynymi środkami technicznymi i organizacyjnymi, jakie powinny być brane pod rozwagę. Istotne są także inne aspekty wynikające z przepisów rozporządzenia 2016/679. Wnioskodawca powinien m.in. rozważyć stworzenie niezbędnej dokumentacji (procedur) z perspektywy ochrony danych osobowych przetwarzanych w projekcie informatycznym.		
5	Prezes UODO	pkt. 5. „Główne ryzyka” 5.1. Ryzyka wpływające na realizację projektu	Z zadowoleniem należy przyjąć ryzyka wyodrębnione przez Wnioskodawcę - cyberataków naruszenia bezpieczeństwa danych, przewidując w ramach sposobów		

¹ Zgodnie z art. 32 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 Uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze, administrator i podmiot przetwarzający wdrażają odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, aby zapewnić stopień bezpieczeństwa odpowiadający temu ryzyku, w tym między innymi w stosownym przypadku: a) pseudonimizację i szyfrowanie danych osobowych; b) zdolność do ciągłego zapewnienia poufności, integralności, dostępności i odporności systemów i usług przetwarzania; c) zdolność do szybkiego przywrócenia dostępności danych osobowych i dostępu do nich w razie incydentu fizycznego lub technicznego; d) regularne testowanie, mierzenie i ocenianie skuteczności środków technicznych i organizacyjnych mających zapewnić bezpieczeństwo przetwarzania.

		OZP	zarządzania z ryzykiem wyposażenie rozwiązania w zaawansowane mechanizmy bezpieczeństwa; wprowadzony zostanie również system backupów który umożliwi szybkie przywrócenie danych w przypadku incydentu; - odmienny zakres danych w poszczególnych systemach – przewidując w ramach sposobów zarządzania ryzykiem opracowanie przez Wykonawcę spójnego modelu danych; przygotowanie tabel mapowania i harmonizacji danych;- brak gotowości systemów zewnętrznych do integracji z systemem ZORZA - – przewidując w ramach sposobów zarządzania ryzykiem opracowanie i uzgodnienie harmonogramu integracji systemów; przygotowanie wymagań w zakresie integracji dal systemów, a także ścisłą współpracę z koordynatorami odpowiedzialnymi za wprowadzenie zmian w poszczególnych systemach. Wnioskodawca powinien: - podjąć próbę zidentyfikowania ryzyk związanych z przetwarzaniem danych osobowych, jakie mogą pojawić się w związku z działaniem projektu informatycznego. Kolejnym istotnym zagadnieniem jest planowana integracja szeregu rejestrów publicznych (pkt 7 „Architektura” ppkt 7.2. „Opis zasobów danych przetwarzanych w planowanym rozwiązaniu”), jak i wielu istniejących już systemów teleinformatycznych (pkt. 7 Architektura ppkt. 1 Widok kooperacji aplikacji – Lista systemów wykorzystywanych w projekcie), w tym planowanie przepływu danych między nimi a nowym systemem		

			teleinformatycznym ZORZA (Lista przepływów). Rozwiązanie takie z pewnością będzie wpływało na powstawanie wielu ryzyk związanych z przetwarzaniem danych osobowych. - w pierwszej kolejności istotne jest zapewnienie podstawy prawnej dla takich rozwiązań, zwłaszcza wobec treści aktualnych przepisów dot. przetwarzania danych osobowych w rejestrach i systemach – czy regulacje prawne są w tym zakresie wystarczające i zupełne? - ryzyka dotyczą także obszarów takich jak: nieuprawniony dostęp, wyciek lub nieuprawniona modyfikacja danych – czy wystarczająca są identyfikacja i zapewnienie środków technicznych i organizacyjnych jakie będą wdrożone w celu ich skutecznego ograniczenia lub minimalizacji ich potencjalnych skutków?		
6.	Prezes UODO	pkt 6 „Otoczenie prawne” (tabela) ppkt 8 OZPI	W ocenie organu nadzorczego nigdy nie będzie dochodzić do sytuacji, w której planowane przyjęcie przez polską administrację publiczną projektu informatycznego będzie skutkowało koniecznością zmiany tego typu aktu na poziomie europejskim. Błędny i niewłaściwym jest choćby kierunkowe przyjmowanie (odpowieź TAK/NIE), że projektowane rozwiązanie może mieć wpływ na treść czy na zmianę regulacji rozporządzenia 2016/697. Dlatego też w części opisu projektu informatycznego odnoszącym się do otoczenia prawnego nie jest rekomendowanym zamieszczanie informacji o jego wpływie na rozporządzenie 2016/697. Ten punkt wymaga usunięcia. Ta część opisu służy w swojej istocie		

			bardziej wskazaniu aktów na których treść wprowadzenie (i wdrożenie) projektu informatycznego będzie realnie oddziaływało.		